

De moderne gymzaal: Inrichting deel 1

16

De inrichting van gymzalen, sportzalen en sporthallen voor bewegingsonderwijs lijkt eenvoudig, maar het tegendeel is waar. Er komt veel bij kijken, omdat je gevarieerd bewegingsonderwijs wil geven aan alle groepen. De inrichting en inventaris bepalen in hoge mate de mogelijkheden om leerlingen te leren een leven lang met plezier te bewegen en te sporten. Deze aflevering is het eerste deel van drie afleveringen en gaat vooral over de algemene inrichting. In aflevering 17 staat de sportgerelateerde inrichting centraal en in aflevering 18 gaat het over verplaatsbare (sport)inventaris. | Folkert Buiters en Odin Wenting

Inrichting gymzaal

Onder inrichting wordt verstaan alle vaste elementen in de sportruimte- of wedstrijdruimte. We gebruiken de term wedstrijdruimte voor gymzalen en sportzalen en sporthallen. Onderdelen van de inrichting zijn:

- de sportvloer
- de wanden
- de deuren
- scheidingswanden
- geluidsinstallatie
- verlichting
- een klimrek
- een trampoline
- touwen
- ringen
- grondpotten
- digitale voorzieningen
- tribunes
- scoreborden en schotklokken
- bereikbaarheid, toegankelijkheid en bruikbaarheid.

Inleiding

We bespreken de onderwerpen op een manier die voldoende houvast biedt om aanvullende informatie te vinden als dat nodig is. De sportvloeren zijn in artikel 3 besproken en de wanden in artikel 5. In artikel 6 en 7 zijn technische installaties en inrichtingen besproken. De bereikbaarheid, toegankelijkheid en bruikbaarheid zijn in artikel 8 besproken. Deze onderwerpen komen niet nogmaals aan de orde.

Niet alle aspecten van de inrichting lijken direct betrekking te hebben op het bewegingsonderwijs. Toch zijn alle onderwerpen van belang voor een optimale omgeving voor bewegingsonderwijs en voor een werkbare omgeving voor docenten bewegingsonderwijs. Daarnaast moet rekening worden gehouden met het gebruik door anderen buiten schooltijd. Gezamenlijk overleg van docenten bewegingsonderwijs en vertegenwoordigers van andere gebruikers leidt vaak tot meerwaarde voor alle partijen. Het voorkomt bijvoorbeeld dubbele aankopen en het bevordert het gebruik van sportvelden door het bewegingsonderwijs.

Algemene inrichting Scheidingswanden

Scheidingswanden hebben als doel een grote sportruimte te scheiden in

meer dan één bruikbare sportruimte of gymzaal. De scheidingswanden dienen dusdanig geluidswerend te zijn, dat in iedere afzonderlijke sportruimte zonder storende geluidsoverlast kan worden gesport. De geluidswering van de scheidingswand moet vooraf worden bepaald. De wand mag de akoestiek nooit verstoren. Scheidingswanden dienen juist bij te dragen aan een goede, verantwoorde akoestiek.

Geluidsinstallatie

De geluidsinstallatie dient in iedere separate ruimte voor bewegingsonderwijs voldoende te zijn voor spraakverstaanbaarheid en muziek. Muziek voor dans en voor andere activiteiten. Een robuuste, balvast geluidsinstallatie, geplaatst op een hoogte waar onbevoegde personen niet bij kunnen komen. Versterkers en

Foto 1 Scheidingswand TIG Akoestiek in sporthal WRVZ te Zwolle

bedieningspanelen moeten zijn weg-gewerkt in de wand en de installatie is tevens met een tablet of smartphone te bedienen. Er dient een aansluiting te zijn voor ten minste één microfoon per ruimte.

Verlichting

De verlichtingsinstallatie dient tot een egale lichtspreiding op de sportvloer te leiden en mag nooit verblinden. De verlichting moet in- en uitgeschakeld kunnen worden op basis van sensoren en op basis van het programma. De sensoren zijn daglicht gestuurd en reageren op beweging. Automatische besturing moet door de beheerders handmatig, incidenteel en voor een bepaalde periode kunnen worden aangepast.

Moderne ledverlichting is traploos regelbaar tussen 0 en 750 of 1.000 lux en voldoet daarmee aan de eis van 300 tot 500 lux voor bewegingsonderwijs.

Digitale voorzieningen

Iedere ruimte voor bewegingsonderwijs heeft digitale schoolborden of led-schermen die in de wand zijn opgenomen, zodat de wand vlak blijft. Deze borden maken instructie mogelijk en in combinatie met camera's kan visueel geëvalueerd worden. Als deze borden bij wiskunde en geschiedenis worden gebruikt, dan ook voor bewegingsonderwijs.

Plafondcamera's en wandcamera's zijn handig voor opnames door sportdocenten en trainers voor lessen en trainingen, mits de opnames alleen worden gebruikt binnen de les en niet voor publicatie.

De Wifi (een onzichtbaar deel van de inrichting) dient overal storingsvrij te werken. Als men daartoe bevoegd is, kan worden ingelogd op het systeem van de accommodatie met smartphones, tablets en andere apparatuur. Beheerders, docenten, trainers en wedstrijdleiding kunnen daarmee camera's, digitale schoolborden, scoreborden en de geluidsinstallatie bedienen. Bij de digitale schoolborden en op andere plaatsen dienen voldoende oplaadpunten te zijn voor apparatuur.

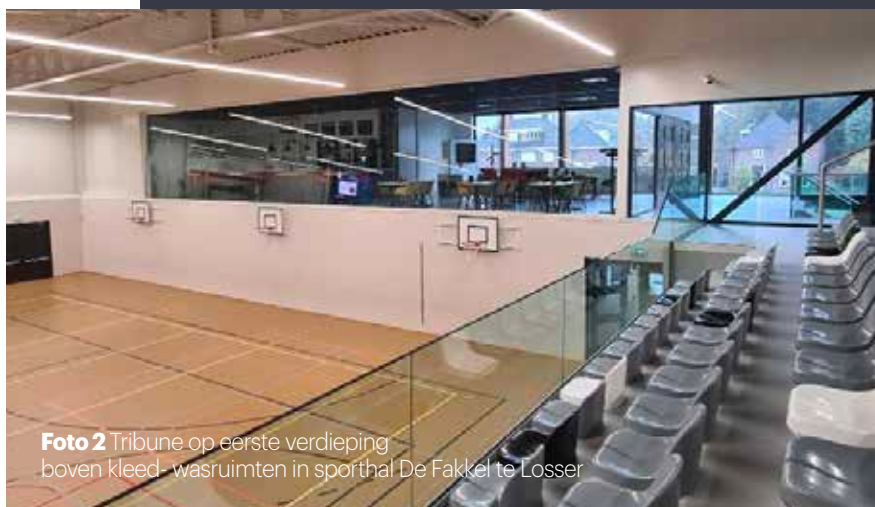

Foto 2 Tribune op eerste verdieping boven kleed- wasruimten in sporthal De Fakkel te Losser

Tribunes

Tribunes lijken niet van belang voor het bewegingsonderwijs. Dat is begrijpelijk voor een niet te grote school in het basisonderwijs. Voor brede basisscholen, het voortgezet onderwijs en het mbo kan dat heel anders zijn. Naast wedstrijden in schoolverband en competities tussen scholen, kunnen scholen meer activiteiten in een sportzaal/sporthal met tribunes organiseren. Tribunes kunnen ook nodig zijn voor de verenigingen die na schooltijd en in de weekenden gebruik maken van de sportaccommodatie.

Tribunes op de eerste verdieping liggen meestal boven de kleedkamers en toestellenbergingen. Een andere mogelijkheid zijn uitschuifbare tribunes die in een wand van de wedstrijdruimte zijn opgenomen of die verrijdbaar zijn. Soms zijn er vaste tribunes grenzend aan de sportvloer van de wedstrijdruimte. Dit heeft niet de voorkeur.

Scoreborden en schotklokken

Een eenvoudige gymzaal kan wellicht zonder scorebord, al kan het toch handig zijn. In sportzalen en sporthallen, waar wedstrijden worden gespeeld, is een scorebord onmisbaar. Een led-scorebord heeft als voordeel dat je er alles op kunt projecteren. Op die manier kan het scorebord of scherm toch interessant zijn voor bewegingsonderwijs of andere activiteiten van een school. De afstand tot een scorebord en de positie van het scorebord zijn de belangrijkste

factoren die de afmetingen van het scherm bepalen. Schotklokken in de wanden van de kopse zijden van een sporthal zijn voor sporten als korfbal een vereiste en tevens bruikbaar voor bewegingsonderwijs.

Tot slot

Richt iedere sportruimte voor bewegingsonderwijs zo flexibel mogelijk in. Multifunctionaliteit bevordert diversiteit in het aanbod. Varieer de accenten per ruimte in een accommodatie met meer dan één sportruimte. Maak niet alles mogelijk in iedere ruimte. Dat leidt tot overbodige, dubbele investeringen en kan andere mogelijkheden belemmeren.

Meer informatie over de eisen waar de inrichting van een sportruimte aan moet voldoen, is te verkrijgen bij de auteurs. ●

Contact

folkertbuit@gmail.com
info@odinwenting.nl

Folkert Buit is programmamanager multifunctionele accommodaties
Odin Wenting is sporttechnisch en bouwkundig adviseur sportaccommodatie

Foto's

Odin Wenting en Tig Akoestiek

Kernwoorden

huisvesting, gymzaal, inrichting, geluidsinstallatie, scheidingswanden